

Bibliotekos pažangai

LIETUVOS
NACIONALINĖ
MARTYNO
MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

PROJEKTO „BIBLIOTEKOS PAŽANGAI“

FAKTINĖ BIBLIOTEKŲ APKLAUSA

2010

(12 instrumentas)

**PERKANČIOJI
ORGANIZACIJA:**

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

**PERKANČIOSIOS
ORGANIZACIJOS
KONTAKTINIS ASMUO:**

Ugnė Rutkauskienė

ATLIKĖJAS:

UAB "TNS Gallup"

PROJEKTO VADOVAS:

Viktorija Jonikova

ATASKAITĄ RENGĖ:

Dalia Mazuronytė, Lina Jasaitienė, Viktorija Jonikova

**TYRIMO VYKDYMO
KOMANDA:**

CAWI sistemos administratorius: Donatas Tarasevičius
Duomenų failo paruošimas: Renata Kuolytė
Telefoninių apklausų centro vadovė: Edita Zviedrienė
Telefoninių apklausų koordinatorė: Inga Merzliakova

KONTAKTAI:

TNS Gallup, Raugyklos g. 15, LT-01140 Vilnius, Lietuva
tel. (5) 210 66 19, fax. (5) 210 66 01,
e-mail: viktorija.jonikova@tns-gallup.lt

Turinys

1. Tyrimo metodologija	3
2. Tyrimo rezultatų santrauka	3
3. Bibliotekų bei apklausoje dalyvavusių darbuotojų charakteristikos	6
4. Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas ir apsilankymų jose skaičius	7
4.1. Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas	7
4.2. Apsilankymų bibliotekose bei jų filialuose skaičius	10
5. Vieša interneto prieiga bibliotekose.....	12
5.1. Interneto svetainės turėjimas.....	12
5.2. Viešos interneto prieigos teikimas	12
5.3. Viešos interneto prieigos darbo vietos	13
5.4. Bevielio interneto prieiga lankytojams	15
5.5. Neįgaliems asmenims skirtos viešos interneto prieigos darbo vietos	16
5.6. Viešos interneto prieigos darbo vietų užimtumas	17
5.7. Prijungimo prie interneto būdai bei interneto greitis	18
6. Viešos interneto prieigos vartotojų mokymai	20
6.1. Viešos interneto prieigos vartotojų skaičius	20
6.2. IT mokymų organizavimas VIP vartotojams bei mokymams skirtų valandų skaičius	21
6.3. Vartotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius	22
7. Darbuotojų mokymai	24
7.1. Viešą interneto prieigą prižiūrinčių darbuotojų skaičius	24
7.2. Darbuotojų dalyvavimas IT mokymuose bei mokymams skirtų valandų skaičius	24
7.3. Darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius.....	26
8. Išvados ir apibendrinimai	27

1. Tyrimo metodologija

Tyrimo tikslinė grupė – bibliotekos, dalyvaujančios projekte „Bibliotekos pažangai“. Bibliotekų faktinė apklausa buvo vykdoma internetu. Bibliotekos, neturinčios interneto, apklaustos telefonu. Apklausa pradėta vykdyti 2010 metų vasario 2 dieną, baigta 2010 metų kovo 9 dieną. Apklauskos metu buvo apklausti 1248 bibliotekų atstovai.

Analizuojant respondentų atsakymus į klausimus, ataskaitoje pateikiami bendrieji ir pagal įvairias charakteristikas paskaičiuoti atsakymų pasiskirstymai. Kadangi tyrimo metu buvo apklausta visa generalinė visuma, visi skirtumai tarp bibliotekų darbuotojų atsakymų yra statistiškai reikšmingi (paklaida lygi „0“). Analizės palengvinimui ryškesni atsakymų pokyčiai žymimi skirtingomis spalvomis (tik 2010 metų tyrimo rezultatams). Žaliu apskritimu žymimi reikšmingi pozityvūs (reikšmės padidėjimas) pokyčiai, įvykę per metus, raudona (arba geltona) – negatyvūs (reikšmės sumažėjimas).

2. Tyrimo rezultatų santrauka

Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas ir apsilankymų jose skaičius

Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas

83% projekte „Bibliotekos pažangai“ dalyvaujančių bibliotekų per savaitę dirba ne daugiau kaip 40 valandų. Vidutiniškai per savaitę bibliotekos dirba 36 valandas. Dažniausiai ir ilgiausiai bibliotekos dirba nuo antradienio iki penktadienio (dirba 97%-99% bibliotekų). Pirmadieniais ir šeštadieniais dirba tik kiek daugiau nei pusė bibliotekų (pirmadienį 55%, šeštadienį 52%), o sekmadienis beveik visose bibliotekose yra nedarbo diena (100%).

2009 vs. 2008: per tiriamus metus sumažėjo per savaitę dirbamų valandų skaičius (2009:vid. 36 val.; 2008:vid. 39 val.). Darbo valandos dažniausiai buvo sutrumpintos antradieniais-penktadieniais.

Miestas vs. kaimas: miesto bibliotekose lankytojai aptarnaujami ilgiau nei kaime (dirba daugiau nei 40 val. per savaitę M:69%; K:7%). Be to, kaimuose bibliotekos rečiau dirba pirmadieniais (M:95%; K:48%) ir šeštadieniais (M:71%; K:49%).

Apsilankymų bibliotekose bei jų filialuose skaičius

Per 2009 metus bibliotekose buvo užfiksuota 8,389 mln. apsilankymų. Daugiau nei du trečdaliai bibliotekų per 2009 metus užfiksavo ne daugiau kaip po 5 tūkst. apsilankymų ir tik ketvirtadalyje (26%) bibliotekų buvo fiksuojami didesni lankytojų srautai.

2009 vs. 2008: per 2009 metus buvo užfiksuotas mažesnis apsilankymų skaičius nei per 2008 metus (2009: 8389 mln.; 2008:8443 mln.).

Miestas vs. kaimas: miesto bibliotekose per 2009 metus užfiksuotas didesnis apsilankymų skaičius nei kaime (M:4745 mln.; K:3,644 mln.).

Vieša interneto prieiga bibliotekose

Interneto svetainės turėjimas

Kas dešimta biblioteka turi savo sukurtą bei administruojamą interneto svetainę.

2009 vs. 2008: pastaraisiais metais interneto svetainės turinčių bibliotekų skaičius nepakito (2009:10%; 2008:11%).

Miestas vs. kaimas: miesto bibliotekos dažniau turi pačių sukurtas ir administruojamas interneto svetaines nei kaimo bibliotekos (M:31%; K:5%).

Viešos interneto prieigos teikimas

Viešą interneto prieigą teikia 83% bibliotekų (viso 1038 bibliotekos). Tai dažniau Kauno bei Klaipėdos apskričių bibliotekos, bibliotekos, kuriose dirba daugiau nei 2 darbuotojai bei kuriose pernai metais užfiksuota daugiau nei 5 tūkst. klientų apsilankymų.

2009 vs. 2008: per 2009 metus viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų skaičius išaugo beveik trečdaliu (2009:83%; 2008:53%).

Miestas vs. kaimas: miesto bibliotekos dažniau teikia viešą interneto prieigą nei kaime esančios bibliotekos (M:95%; K:81%). Tačiau lyginant su pernai metais būtent kaimo bibliotekose fiksuojamas didesnis viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų skaičiaus augimas (M:81%; K:48%).

Viešos interneto prieigos darbo vietos

Tyrimo metu buvo nustatyta, jog bibliotekose yra 4984 viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos. Vidutiniškai bibliotekose yra po 5 viešai interneto prieigai skirtas darbo vietas. Dauguma kompiuterizuotų darbo vietų buvo įrengtos ne seniau nei prieš 2 metus (69%, 3421 vietas).

2009 vs. 2008: viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius per pastaruosius metus išaugo beveik dvigubai (2009:4984; 2008:2738).

Miestas vs. kaimas: miesto bibliotekose vidutinis viešos interneto prieigos darbo vietų skaičius yra dvigubai didesnis nei kaime (M:8; K:4). Tačiau bendras interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius didesnis kaime (M:1547; K:3437). Kaimo bibliotekose kompiuterizuotos darbo vietos dažniau buvo sukurtos prieš 1-2 metus (M:29%; K:42%), tuo tarpu didesnėje dalyje miesto bibliotekų interneto prieigai skirtos darbo vietos buvo sukurtos pastaraisiais metais (M:84%; K:49%).

Bevielio interneto prieiga lankytojams

Bevielio interneto paslaugas teikia 47% (viso 481 biblioteka) viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų.

2009 vs. 2008: per tiriamus metus 6 kartus išaugo bevielio interneto prieigą teikiančių bibliotekų dalis (2009:481; 2008:79).

Miestas vs. kaimas: mieste bevielio interneto prieigą teikiančių bibliotekų santykinai daugiau nei kaime (M:65%; K:42%).

Neįgaliems asmenims skirtos viešos interneto prieigos darbo vietos

9% viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų turi neįgaliesiems pritaikytas kompiuterizuotas darbo vietas.

2009 vs. 2008: lyginant su pernai metais neįgaliems asmenims skirtų darbo vietų skaičius bibliotekose ženkliai išaugo (2009:131 darbo vieta; 2008:40 darbo vietų).

Miestas vs. kaimas: mieste yra didesnė santykinė neįgaliems asmenims pritaikytas kompiuterizuotas darbo vietas turinčių bibliotekų dalis (M:35%; K:3%).

Viešos interneto prieigos darbo vietų užimtumas

Apklausoje metu bibliotekose buvo naudojamosi pusė ar daugiau viešos interneto prieigos darbo vietų.

2009 vs. 2008: per pastaruosius metus kiek padaugėjo bibliotekų, kuriose apklausoje metu nebuvo užimta nei viena kompiuterizuota darbo vieta (2009:36%; 2008:25%).

Miestas vs. kaimas: visos viešos interneto prieigos darbo vietos dažniau laisvos buvo kaimo bibliotekose (M:27%; K:37%).

Prisijungimo prie interneto būdai bei interneto greitis

58% bibliotekų prie interneto yra prisijungusios bevielio interneto pagalba. Dar 22% naudojami DSL jungtimi. Dažniausiai bibliotekose yra naudojamas 257 Kbps, -1,5 Mbps interneto greitis (50%).

2009 vs. 2008: daugėja bibliotekų, kurios prie interneto jungiasi DSL arba bevielio prisijungimo būdu (bevielis p. 2009:58%, 2008:38%; DSL 2009:22%, 2008:18%). Be to, pastaraisiais metais padaugėjo greitesnį (daugiau nei 768 Mbps) internetą turinčių bibliotekų (2009:48%; 2008:23%).

Miestas vs. kaimas: miesto bibliotekose dažniau jungiamasi DSL jungtimi (M:58%; K:14%), o kaimuose labiau paplitęs bevielis prisijungimas (M:10%; K:69%).

Viešos interneto prieigos vartotojų mokymai

Viešos interneto prieigos vartotojų skaičius

Projekte „Bibliotekos pažangai“ dalyvaujančiose bibliotekose yra kiek daugiau nei 209 tūkst. registruotų viešos interneto prieigos vartotojų.

2009 vs. 2008: per 2009 metus registruotų viešos interneto prieigos vartotojų padaugėjo 18 tūkst. (2009:209 tūkst.; 2008:191 tūkst.).

Miestas vs. kaimas: registruotų viešos interneto prieigos vartotojų skaičius mieste ir kaime beveik nesiskiria (M:102 tūkst.; K:108 tūkst.).

IT mokymų organizavimas viešos interneto prieigos vartotojams bei jiems skirtos valandos

IT mokymus viešos interneto prieigos vartotojams yra organizavę 34% viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų (353 bibliotekos). Per 2009 metus iš viso šiems mokymams buvo skirta kiek daugiau nei 19 tūkst. valandų.

2009 vs. 2008: pastaraisiais metais padaugėjo IT mokymus viešos interneto prieigos vartotojams organizavusių bibliotekų (2009:34%; 2008:27%). Taip pat išaugo bendras IT mokymams skirtų valandų skaičius (2009:19 tūkst.; 2008:12 tūkst.).

Miestas vs. kaimas: mieste IT mokymai buvo organizuoti dažniau nei kaime (M:61%; K:28%), tad ir mokymams skirtų valandų bendras skaičius kiek didesnis mieste (M:11 tūkst.; K:7,5 tūkst.).

Vartotojų, apmokytų naudotis IT skaičius

Šiuo metu apklaustose bibliotekose naudotis IT yra apmokyta 8,5 tūkst. viešos interneto prieigos vartotojų.

2009 vs. 2008: apmokytų naudotis IT viešos interneto prieigos vartotojų skaičius auga (2009:8,5 tūkst.; 2008:7 tūkst.).

Miestas vs. kaimas: miestuose didesnė dalis viešos interneto prieigos vartotojų apmokyta naudotis IT (M:5 tūkst.%; K:3,5 tūkst.).

Darbuotojų mokymai

Viešą interneto prieigą prižiūrinčių darbuotojų skaičius

Viešą interneto prieigą bibliotekose prižiūri 1430 darbuotojų.

2009 vs. 2008: viešą interneto prieigą prižiūrinčių darbuotojų dalis auga (2009:1430; 2008:1042).

Miestas vs. kaimas: kaimo bibliotekose dirba daugiau viešą interneto prieigą aptarnaujančių darbuotojų (M:513; K:917).

Darbuotojų dalyvavimas IT mokymuose bei mokymams skirtų valandų skaičius

Darbuotojams IT mokymus yra organizavę 61% bibliotekų (763 bibliotekos). Per 2009 metus iš viso šiems mokymams buvo skirta kiek daugiau nei 50 tūkst. valandų.

2009 vs. 2008: per 2009 metus padaugėjo bibliotekų, kurių darbuotojai dalyvavo IT mokymuose (2009:61%; 2008:51%). Šiems mokymams skirtų valandų skaičius 2009 metais, lyginant su 2008 metais, padvigubėjo (2009:50 tūkst.; 2008:23 tūkst.).

Miestas vs. kaimas: miestuose bibliotekų darbuotojai dažniau dalyvavo IT mokymuose nei kaimuose (M:97%; K:54%). Darbuotojų mokymams skirtų valandų skaičius miesto bei kaimo bibliotekose reikšmingai nesiskiria (M:22 tūkst.; K:28 tūkst.).

Darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius

Per 2009 metus 1475 bibliotekų darbuotojai buvo apmokyti naudotis IT.

2009 vs. 2008: darbuotojų, apmokytų naudotis IT, dalis pastaraisiais metais auga (2009:1475 tūkst.; 2008:1061 tūkst.).

Miestas vs. kaimas: mieste per 2009 metus naudotis IT buvo apmokyta daugiau bibliotekų darbuotojų nei kaime (M:889; K:586).

3. Bibliotekų bei apklausoje dalyvavusių darbuotojų charakteristikos

„Bibliotekos pažangai“ projekte dalyvaujančios bibliotekos dažniausiai nėra didelės. 77% apklaustų bibliotekų ar jų filialų turi tik po 1 darbuotoją.

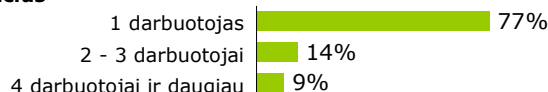
Daugiau nei du trečdaliai bibliotekų (68%) 2009 metais užfiksavo iki 5 tūkstančių gyventojų apsilankymų. Šiuo atveju buvo fiksuojamas ne lankytojų, bet apsilankymų skaičius, t.y. įskaičiuojami ir vieno to paties lankytojo pakartotiniai apsilankymai.

Mieste buvo apklausta mažiau nei penktadalis bibliotekų (16%), tuo tarpu 84% „Bibliotekos pažangai“ projekte dalyvaujančių bibliotekų aptarnauja kaimo gyventojus.

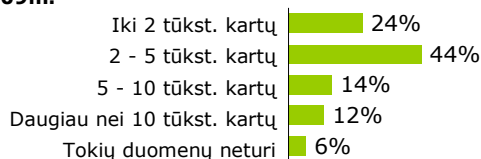
Kiek daugiau bibliotekų buvo apklausta Vilniaus (14%), Kauno (16%), Panevėžio (12%), bei Šiaulių (11%) apskrityse.

Dažniausiai informaciją apie bibliotekas apklausai pateikė vyr. bibliotekininkai (62%).

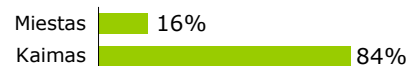
Bibliotekoje/ filiale dirbančių darbuotojų skaičius

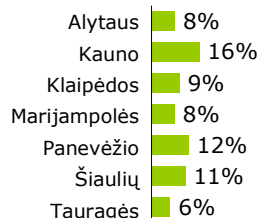
Apsilankymų skaičius bibliotekoje/ filiale per 2009m.

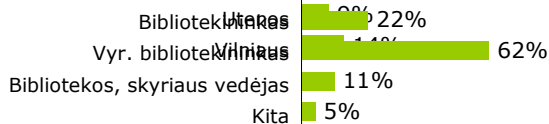
Vietovė

Apskritis

Respondento pareigos

4. Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas ir apsilankymų jose skaičius

4.1. Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas

- Bibliotekų darbo valandos sutrumpėjo ir ženkliausi pokyčiai stebimi kaime -

Dauguma „Bibliotekos pažangai“ projekte dalyvaujančių bibliotekų dirba ne daugiau kaip 40 valandų per savaitę. 36% bibliotekų lankytojus aptarnauja iki 32 valandų, dar 47% - 32-40 valandų per savaitę.

Daugiau nei 40 valandų per savaitę lankytojams atidaryta mažiau nei penktadalis bibliotekų ar filialų (18%).

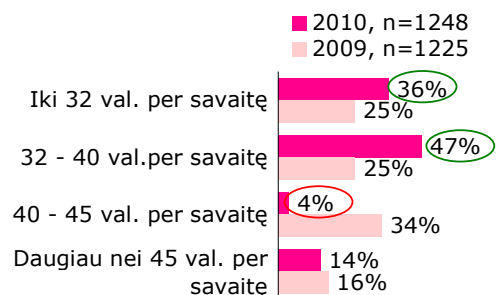
Lankytojus dažniau ilgiau aptarnauja miestų, Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos apskrityse esančios bibliotekos bei didesnės bibliotekos: turinčios daugiau darbuotojų (2 ir daugiau) bei fiksuojančios didesnius lankytojų srautus (daugiau nei 5000 apsilankymų).

Viešą interneto prieigą turinčiose bibliotekose lankytojai taip pat aptarnaujami ilgiau nei jos neturinčiose bibliotekose. Tam įtakos turi viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų charakteristikos (paprastai tai miestuose esančios bei didesnės bibliotekos, tai bus aptariama vėliau).

Šiomet bibliotekos dirba mažiau valandų per savaitę nei pernai metais. Labiausiai bibliotekų darbo valandų skaičius sumažėjo kaime.

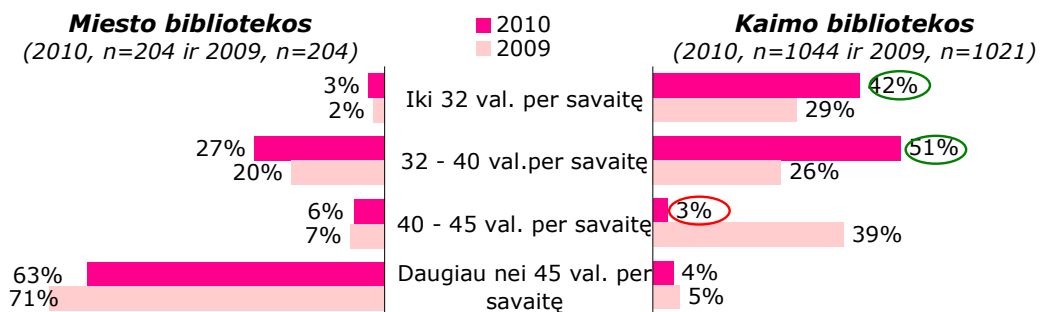
Kiek valandų per savaitę bibliotekos/ filialai yra atidaryti lankytojams?

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

Kiek valandų per savaitę bibliotekos/ filialai yra atidaryti lankytojams?

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

- Dažniausiai bibliotekose galima lankytis nuo antradienio iki penktadienio -

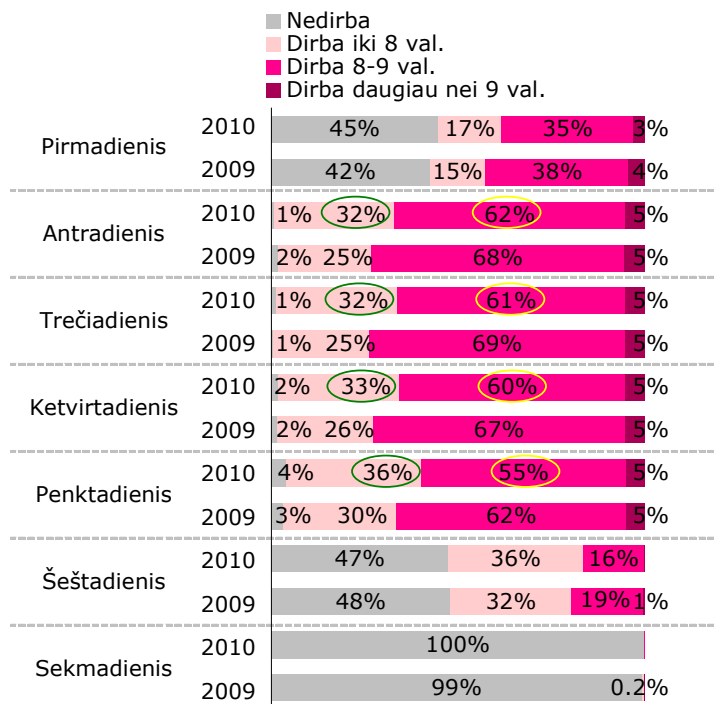
Analizuodami bibliotekų darbo laiką skirtingomis savaitės dienomis matome, jog ilgiausiai bibliotekos dirba antradieniais-penktadieniais. Daugiau nei pusė bibliotekų šiomis dienomis dirba 8-9 val.

Pirmadieniais ir šeštadieniais beveik pusė bibliotekų nedirba (atitinkamai 45% ir 47%). Sekmadienis paprastai yra nedarbo diena.

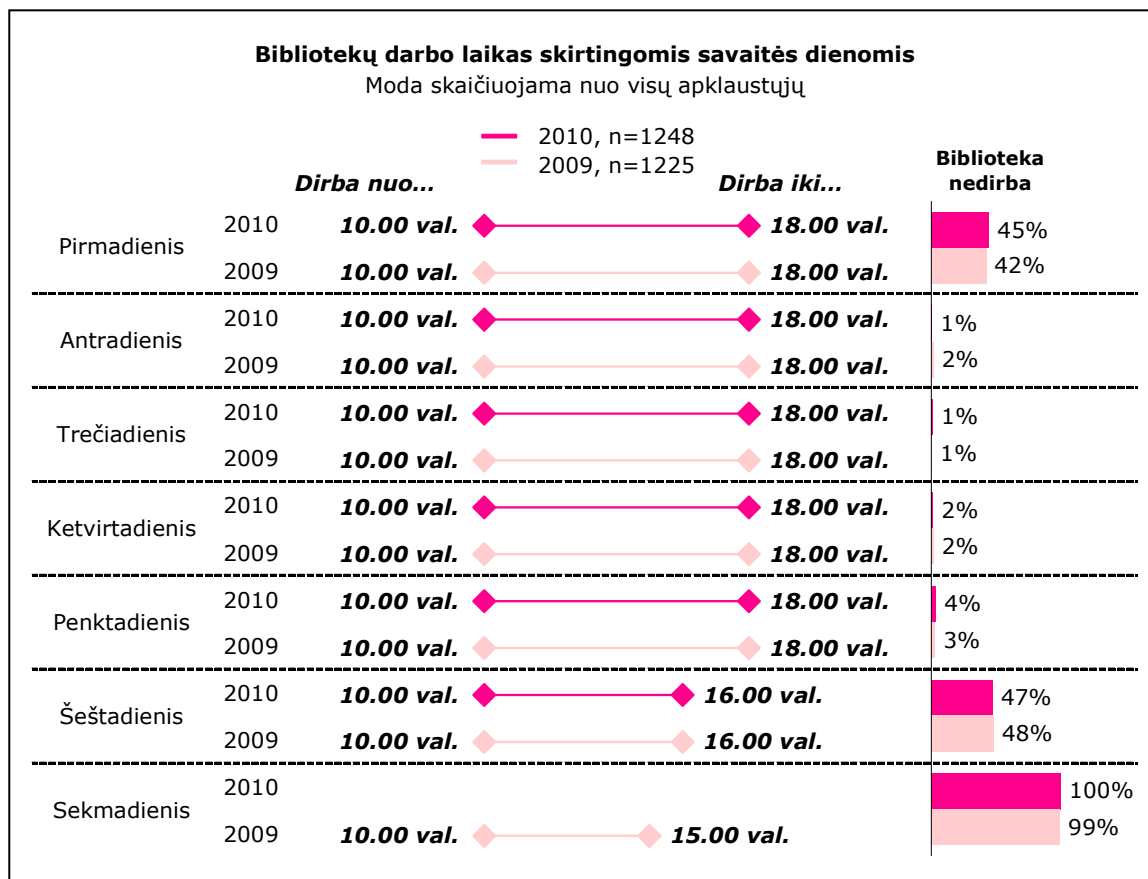
Šiomet nuo antradienio iki penktadienio bibliotekos teikiamomis paslaugomis gyventojai gali pasinaudoti trumpiau nei pernai metais. Bendras bibliotekos per savaitę išdirbamų valandų skaičius yra mažinamas būtent šių dienų sąskaita.

Bibliotekų darbo laikas skirtingomis savaitės dienomis

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

Darbo dienomis bibliotekose gyventojai dažniausiai gali lankytis nuo 10 val. iki 18 val., o šeštadieniais - nuo 10 val. iki 16 val. Šios tendencijos metų perspektyvoje nekinta.

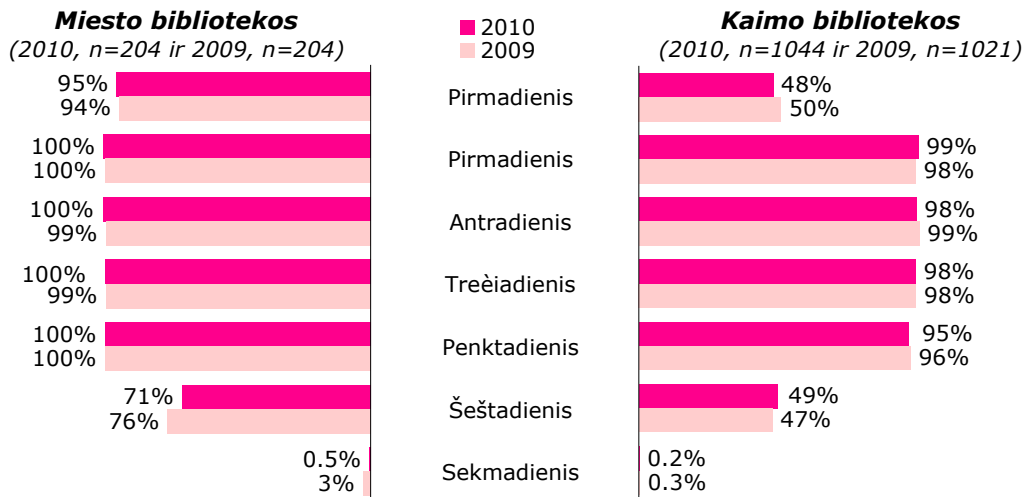

Lygindami miesto ir kaimo bibliotekų darbą skirtingomis savaitės dienomis pastebime, jog kaimo bibliotekų filialai rečiau nei mieste esančios bibliotekos dirba pirmadieniais. Miesto bibliotekoms paprastai tai įprasta darbo diena. Be to, mieste daugiau bibliotekų dirba šeštadieniais.

Per pastaruosius metus skirtingomis savaitės dienomis dirbančių bibliotekų skaičius iš esmės nepakito.

Skirtingomis savaitės dienomis dirbančių bibliotekų dalis

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

- Per 2009 metus darbo laikas sutrumpėjo kas dešimtoje bibliotekoje -

Didžiojoje daugumoje bibliotekų (84%) darbo valandų skaičius per 2009¹ nepakito. 6% bibliotekų padidino savo darbo valandų skaičių, o dešimtadalis (10%) – sumažino.

37% bibliotekų, kuriose darbo valandos padidėjo, per 2009 savo darbo laiką prailgino ne daugiau kaip 4 valandomis. Dar 46% tokių bibliotekų lankytojus aptarnauti pradėjo 4-10 val. ilgiau, o 17% bibliotekų darbo valandų skaičių prailgino 11 ir daugiau val.

Bibliotekose, kuriose darbo valandų skaičius buvo sumažintas, dažniausiai imta dirbti 4-10 valandomis trumpiau (57%). Beveik trečdalis (29%) tokių bibliotekų ėmė dirbti 4 valandomis trumpiau, o 14% darbo laiką sutrumpino 11 ir daugiau valandų.

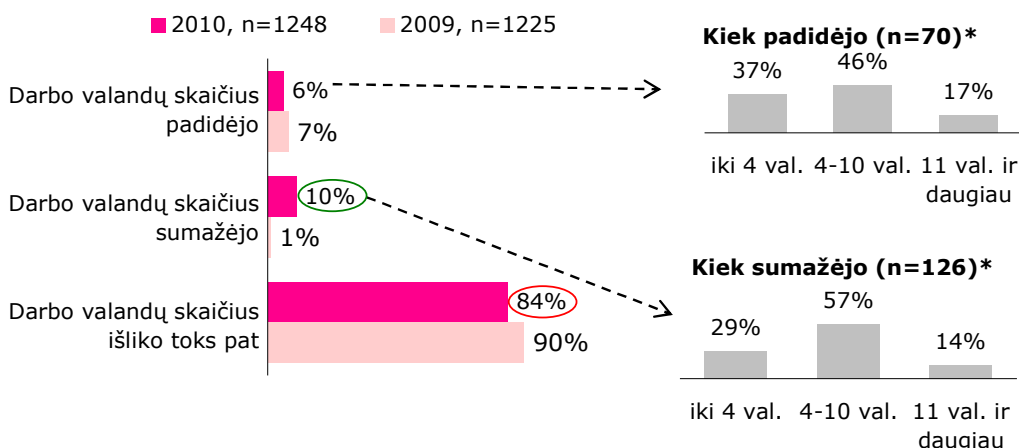
Darbo valandų skaičius dažniau padidėjo Kauno, Klaipėdos apskričių bibliotekose, 2-3 darbuotojus turinčiose bibliotekose bei bibliotekose teikiančiose viešą interneto prieigą. Alytaus bei Telšių apskrityse ir 1 darbuotoją turinčiose bibliotekose darbo valandos dažniau buvo sumažintos.

Lyginant su pernai metų apklausos duomenimis, per 2009 metus darbo valandų buvo sumažinta didesnėje dalyje bibliotekų nei per 2008 metus.

¹ Diagramose nurodomi apklausos vykdymo metai. 2010 m. tyrimo metu buvo surinkta informacija apie 2009 metus, 2009m. – apie 2008 metus.

**Bibliotekų/ filialų bendro darbo valandų skaičiaus pokytis
(2009/08 m. vs 2008/07 m.)**

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

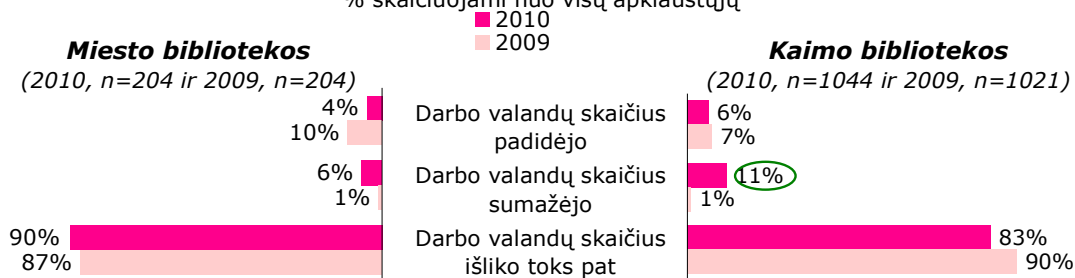

* % skaičiuojami nuo tikslinių grupių

Mieste ir kaime darbo valandų skaičius nesiskiria, tačiau lyginant su pernai metais darbo valandos kiek dažniau trumpinamos kaimo bibliotekose nei mieste.

**Bibliotekų/ filialų bendro darbo valandų skaičiaus pokytis
(2009/08 m. vs 2008/07 m.)**

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

4.2. Apsilankymų bibliotekose bei jų filialuose skaičius

- Apsilankymų bibliotekose skaičius šiek tiek sumažėjo -

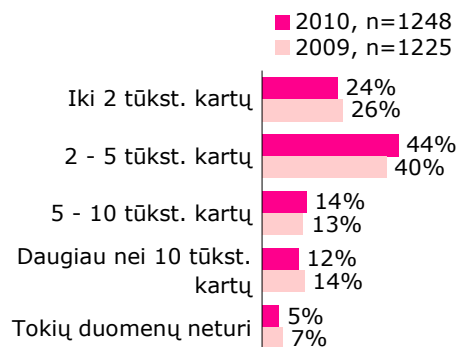
Per 2009 metus bibliotekose bei jų filialuose iš viso buvo užfiksuota **8,389 mln.** apsilankymų. Tai beveik 54 tūkst. apsilankymų mažiau nei per 2008 metus (2008 metais 8,443 mln.). Tačiau turint omenyje sutrumpėjusį bibliotekų darbo laiką, apsilankymų skaičiaus mažėjimas yra savaime suprantamas.

Bendras apsilankymų bibliotekose skaičius nėra galutinis, 5% apklaustų bibliotekų darbuotojų negalėjo įvardinti apsilankymų skaičiaus, nes neturi tokių duomenų.

Dviejuose trečdaliuose bibliotekų (68%) per 2009 metus buvo užfiksuota iki 5 tūkst. apsilankymų. Po daugiau nei 5 tūkst. apsilankymų užregistravo tik ketvirtadalis bibliotekų (26%). Apskritai vidutiniškai vienoje bibliotekose per 2009 metus užfiksuota po 7134 apsilankymus.

**Apsilankymų bibliotekoje/ filiale skaičius
(per 2009/8 m.)**

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

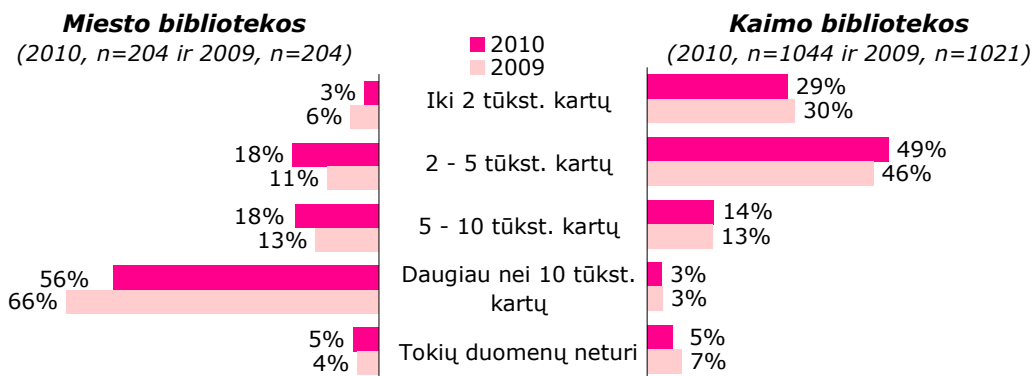
Lyginant su pernai metais, santykinės apsilankymų bibliotekose dalys nekinta.

Daugiau apsilankymų buvo užfiksuota Kauno, Klaipėdos bei Utenos apskričių bibliotekose. Be to apsilankymų bibliotekose skaičius paprastai yra susijęs ir su darbuotojų bibliotekose skaičiumi – kuo bibliotekose fiksuojami didesni lankytojų srautai, tuo daugiau yra juos aptarnaujančio personalo.

Miesto bibliotekose žinoma fiksuojami didesni lankytojų srautai, nei kaime. Nors miesto bibliotekos sudaro tik 16% visų apklaustų bibliotekų, per 2009 metus jose buvo užfiksuota 56% visų apsilankymų (**4,745 mln.** apsilankymų, vidurkis – 24585 apsilankymai). Kaimo bibliotekose per 2009 metus užfiksuota **3,644 mln.** apsilankymų (vidurkis – 3707 apsilankymai).

Apsilankymų bibliotekoje/ filiale skaičius (per 2009/8 m.)

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

5. Vieša interneto prieiga bibliotekose

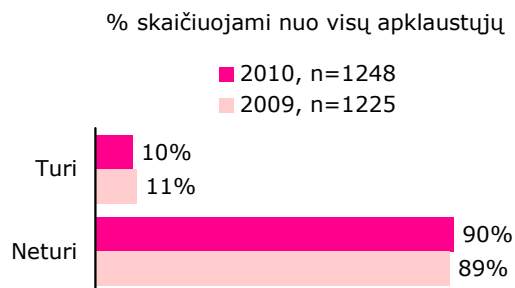
5.1. Interneto svetainės turėjimas

- Interneto svetainės turinčių bibliotekų dalis nekinta -

Devynios iš dešimties bibliotekų (119 bibliotekų) turi atskiras, pačių sukurtas ir administruojamas interneto svetaines. Savo interneto svetaines dažniau turi didžiausios bibliotekos (turinčios didžiausią darbuotojų bei lankytojų skaičių) ir bibliotekos, kuriose įdiegta vieša interneto prieiga.

Interneto svetainės turinčių bibliotekų skaičius pastaraisiais metais nepakito.

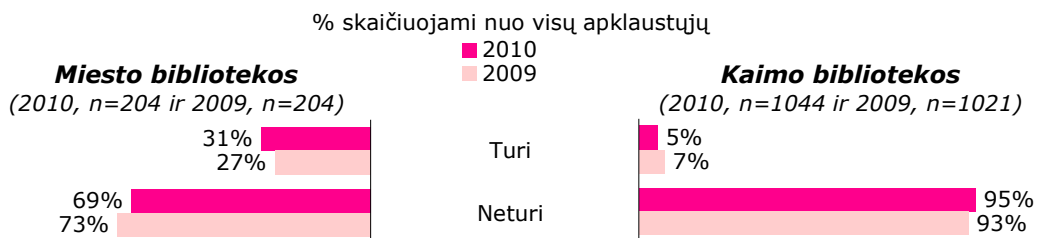
Atskiros, pačių sukurtos ir administruojamos interneto svetainės turėjimas

Kadangi miesto bibliotekos paprastai pasižymi didesniu darbuotojų ar lankytojų skaičiumi, jos dažniau nei kaimo filialai turi ir internetines svetaines.

Lyginant su pernai metais nei kaime nei mieste interneto svetainės turinčių bibliotekų skaičius nekinta.

Atskiros, pačių sukurtos ir administruojamos interneto svetainės turėjimas

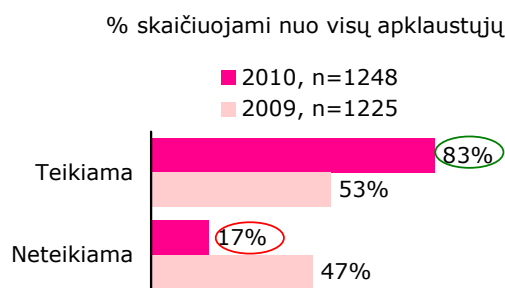
5.2. Viešos interneto prieigos teikimas

- Interneto prieigą teikiančių bibliotekų skaičius išaugo trečdaliu -

Viešą interneto prieigą teikia 83% bibliotekų (1038 bibliotekos). Lyginant su pernai metais viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų dalis išaugo 30 procentinių punktų (p.p.).

Viešą interneto prieigą dažniau teikia Kauno bei Klaipėdos apskričių bibliotekos, bibliotekos, kuriose dirba daugiau nei 2 darbuotojai bei kuriose pernai metais užfiksuota daugiau nei 5 tūkst. apsilankymų (didesnės bibliotekos).

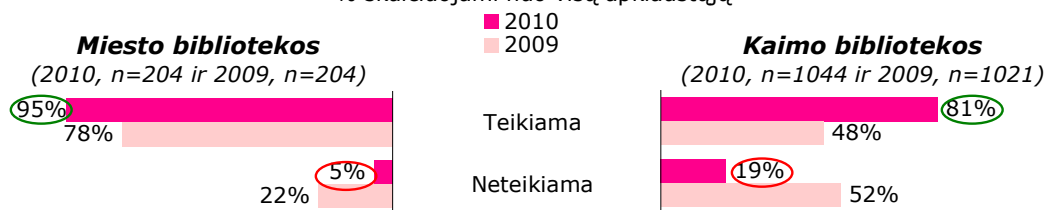
Ar šiuo metu vartotojams yra teikiama VIP paslauga?

Miesto bibliotekose vieša interneto prieiga dažniau teikiama nei kaime. Tačiau kaime fiksuojamas intensyvesnis viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų skaičiaus augimas (33 p.p.).

Ar šiuo metu vartotojams yra teikiama VIP paslauga?

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

5.3. Viešos interneto prieigos darbo vietos

- Viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius per pastaruosius metus išaugo beveik dvigubai (82%) -

Iš viso tyrime dalyvavusiose bibliotekose šiuo metu yra **4984** viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos. Tai yra 82% (2246 vietomis) daugiau nei pernai metais (pernai metais buvo 2738 vietos).

Viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų daugėja ne vien dėl bibliotekų, kurioje teikiama viešos interneto prieigos paslauga, skaičiaus augimo, bet ir interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičiaus pačiose bibliotekose augimo. Šiais metais užfiksuota daugiau bibliotekų, kuriose yra 4 arba 6 ir daugiau viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos. Tuo tarpu iki 3 viešos interneto prieigos darbo vietų turinčių bibliotekų santykinai mažėja.

Trečdalyje (32%) bibliotekų yra ne daugiau kaip 3 viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos. 48% bibliotekų turi 4-5 viešai interneto prieigai skirtas darbo vietas, o dar penktadalis (20%) bibliotekų viešos interneto prieigos vartotojus galia aptarnauti 6 ir daugiau darbo vietų.

Daugiausiai viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų turi Klaipėdos apskrityje esančios bibliotekos bei didžiausios bibliotekos (kuriose dirba 4 ir daugiau darbuotojų ir pernai metais užfiksuotas ne mažiau kaip 10 tūkst. apsilankymų).

- Kaimuose daugėja viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų, o miesto bibliotekose didinamas viešos interneto prieigos darbo vietų skaičius -

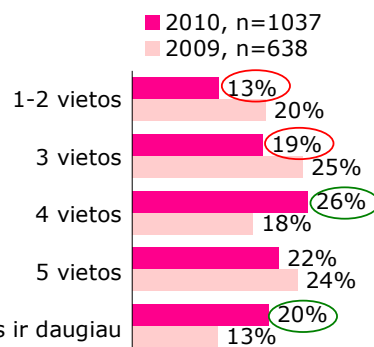
Miesto bibliotekose dažniau yra 6 ir daugiau viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos, tuo tarpe kaime viešą interneto prieigą turinčios bibliotekos paprastai pasižymi mažesniu šiai prieigai skirtų darbo vietų skaičiumi. Tačiau svarbu atkreipti dėmesį, jog jei kaime apskritai sparčiau augo viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų skaičius, tai mieste sparčiau daugėjo viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius pačiose bibliotekose.

Iš viso mieste šiuo metu yra **1547** viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos. Tai yra 31% visų viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų, kai tuo tarpu miesto bibliotekos tesudaro 16% visų projekte „Bibliotekos pažangai“ dalyvaujančių bibliotekų. Viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius per pastaruosius metus mieste išaugo 67% (619 vietų, pernai metais buvo 928 vietos).

Kaimo bibliotekose užfiksuotos **3437** viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos. Lyginant su pernai metais, jų skaičius išaugo 90% (1627 vietomis, pernai metais buvo 1810 vietos).

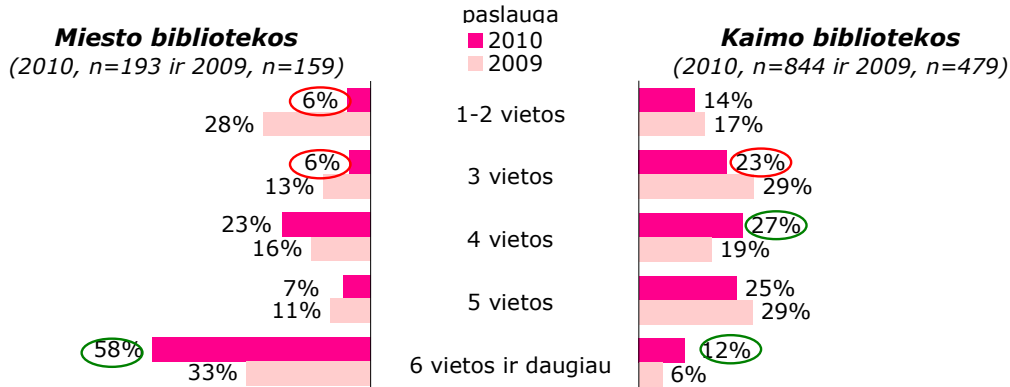
Bendras VIP skirtų darbo vietų skaičius

% skaičiuojamas nuo nurodžiusių bibliotekų darbuotojų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

Bendras VIP skirtų darbo vietų skaičius

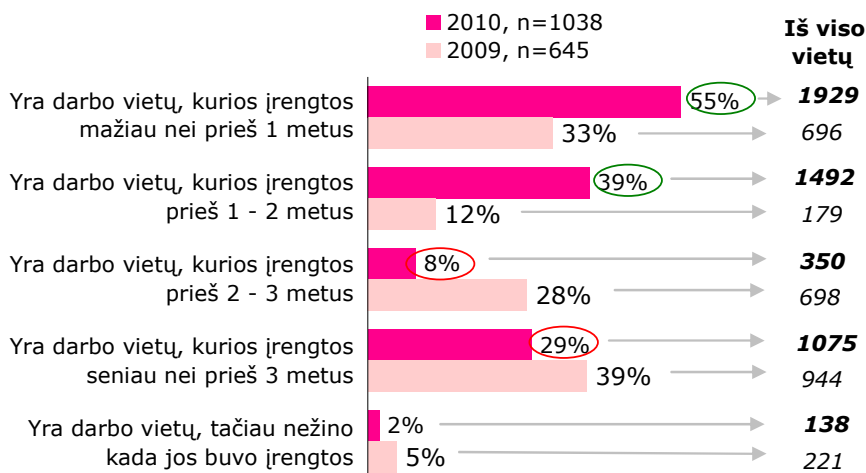
% skaičiuojamas nuo nurodžiusių bibliotekų darbuotojų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP

Daugiausiai bibliotekų (94%) viešos interneto prieigos darbo vietas yra įrengusios ne daugiau nei prieš 2 metus. Be to, per pastaruosius porą metų padaugėjo viešos interneto prieigos darbo vietas įdiegusių bibliotekų.

VIP skirtų darbo vietų skaičius, nurodant kada jos buvo įrengtos

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

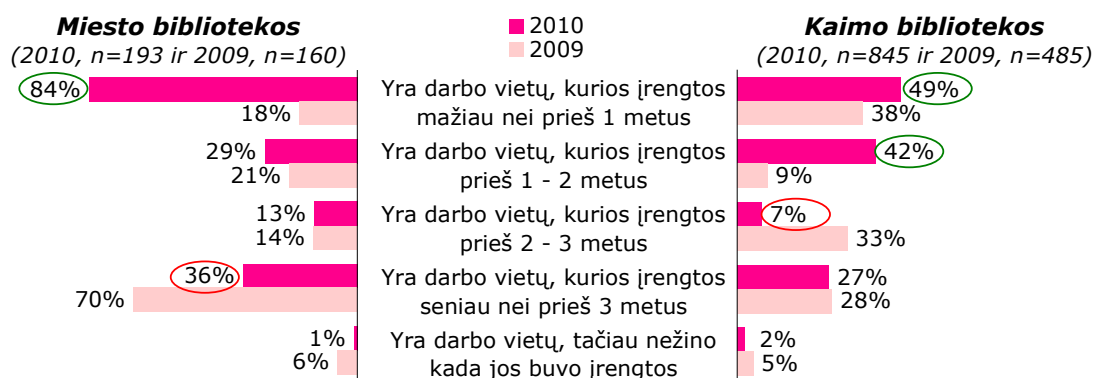
Vertinant viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų įrengimo laiką absoliučiais skaičiais, matome, jog didžiausia interneto darbo vietų dalis buvo įrengta mažiau nei prieš vienerius metus (1929 vietos). Prieš 1-2 metus buvo įrengta 1492 darbo vietos. Dar 350 darbo vietų buvo įdiegta prieš 2-3 metus. 1075 viešos interneto prieigos darbo vietomis gyventojai gali naudotis ilgiau nei 3 metus.

- Kaimuose daugiausiai viešos interneto prieigos darbo vietų buvo sukurta prieš 1-2 metus, o miestuose – pastaraisiais metais –

Miesto bibliotekose dažniau nei kaime viešos interneto prieigos darbo vietos buvo sukurtos pastaraisiais metais. Tuo tarpu kaimo bibliotekose dažniau nei mieste viešos interneto prieigos darbo vietos buvo sukurtos prieš 1-2 metus.

Lyginant su pernai metais padaugėjo bibliotekų, kuriose viešos interneto prieigos darbo vietos yra sukurtos ne anksčiau kaip prieš 2 metus. Miestuose intensyviausiai viešos interneto prieigos plėtra vyko pastaraisiais metais, tuo tarpu kaimuose ženkliausias viešos interneto prieigos vietų pagausėjimas stebimas prieš 1-2 metus.

VIP skirtų darbo vietų skaičius, nurodant kada jos buvo įrengtos
 % skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

5.4. Bevielio interneto prieiga lankytojams

- Bevielio interneto prieigą teikiančių bibliotekų skaičius pastaraisiais metais išaugo beveik 4 kartus -

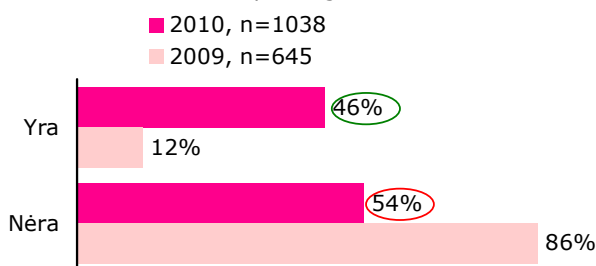
Beveik pusė (47%, 481 biblioteka) viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų savo lankytojams teikia ir bevielio interneto paslaugą. Dažniau tai Utenos bei Klaipėdos apskričių bibliotekos, bei didžiosios bibliotekos (kuriose dirba 4 ir daugiau darbuotojų ir pastaraisiais metais užfiksuota daugiau nei 10 tūkst. apsilankymų).

Lyginant su pernai metais bevielio interneto prieigą turinčių bibliotekų padaugėjo 6 kartus (2009 metais buvo 79 tokios bibliotekos). Pokytis stebimas tiek kaimo, tiek miesto bibliotekose.

Mieste viešą bevielio interneto prieigą turinčių bibliotekų yra daugiau nei kaime.

Ar yra viešai, nemokamai prieinamas bevielis internetas lankytojams su nešiojamaisiais kompiuteriais ir pan.?

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

Ar yra viešai, nemokamai prieinamas bevielis internetas lankytojams su nešiojamaisiais kompiuteriais ir pan.?

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

5.5. Neįgaliems asmenims skirtos viešos interneto prieigos darbo vietos

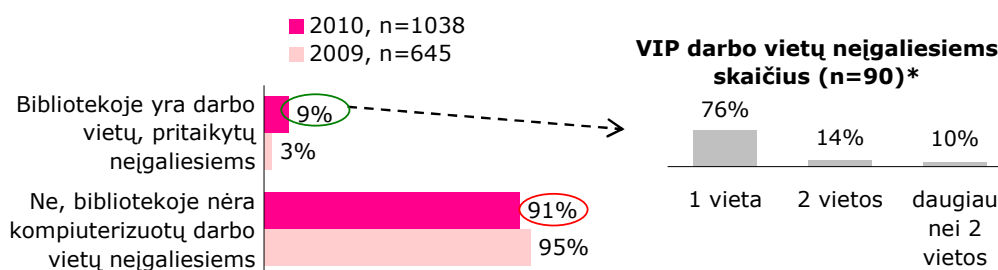
- Neįgaliesiems pritaikytų viešos interneto prieigos darbo vietų turinčių bibliotekų padaugėjo 3 kartus -

Neįgalūs asmenys vieša interneto prieiga gali pasinaudoti beveik dešimtadalyje interneto prieigą turinčių bibliotekų (9%). Lyginant su pernai metais tokių bibliotekų skaičius išaugo 3 kartus. Iš viso projekte „Bibliotekos pažangai“ dalyvaujančiose bibliotekose yra **131** neįgaliems asmenims pritaikytų viešos interneto prieigos darbo vietų. Tuo tarpu pernai metais tokių darbo vietų tebuvo 40.

Paprastai bibliotekoje yra po vieną neįgaliems asmenims pritaikytą viešos interneto prieigos darbo vietą.

VIP darbo vietų, skirtų neįgaliems asmenims, skaičius

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

* pateikiamas nurodžiusių bibliotekų darbuotojų procentas (%)

Neįgaliesiems pritaikytų viešos interneto prieigos darbo vietų dažniau yra didžiausiose bibliotekose, kuriose dirba ne mažiau kaip 4 darbuotojai bei pastaraisiais metais užfiksuota daugiau kaip 10 tūkst. apsilankymų. Miestuose yra santykinai didesnė bibliotekų, turinčių neįgaliesiems pritaikytų darbo vietų, dalis.

VIP darbo vietos, skirtos neįgaliems asmenims

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

5.6. Viešos interneto prieigos darbo vietų užimtumas

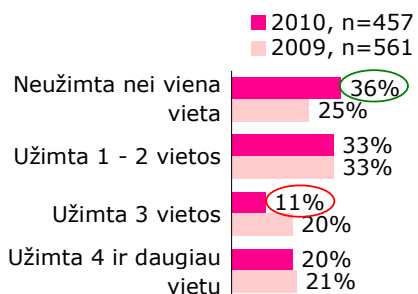
- Apklaustos metu bibliotekose buvo naudojamos pusė ar daugiau viešos interneto prieigos vietų -

Telefonu kalbintų viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų darbuotojų buvo klausiama, kiek šiuo metu bibliotekoje yra užimta kompiuterizuotų darbo vietų. 36% respondentų teigė, jog visos viešos interneto prieigos darbo vietos yra laisvos. Dar trečdalis respondentų (33%) minėjo, jog bibliotekoje yra užimtos 1-2 vietos. Trys ir daugiau vietos buvo užimtos 31% bibliotekų.

Analizuojant santykinę užimtų viešos interneto prieigos darbo vietų dalį matome, jog pusėje bibliotekų apklaustos metu buvo užimta 50% ir daugiau kompiuterizuotų vietų (22% bibliotekų buvo užimta 50%-99% vietų, o 27% bibliotekų – 100% vietų).

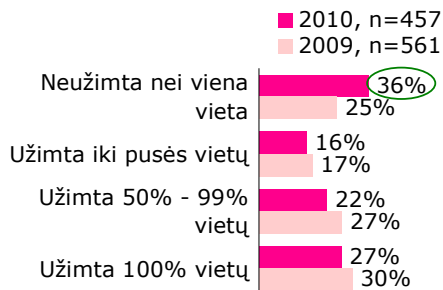
Esamuojų momentu bibliotekoje/ filiale užimtų VIP darbo vietų skaičius

% skaičiuojami nuo telefonu apklaustų respondentų

Esamuojų momentu bibliotekoje/ filiale užimtų VIP darbo vietų dalis

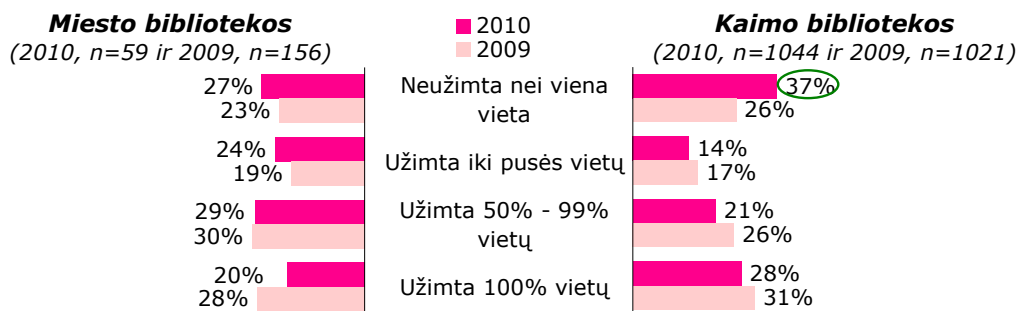
% skaičiuojami nuo telefonu apklaustų respondentų

Tačiau pastaraisiais metais išaugus viešos interneto prieigos darbo vietų skaičiui, daugėja ir bibliotekų, kuriose nebuvo užimta nei viena kompiuterizuota darbo vieta. Kaimuose tokių bibliotekų apklausta daugiau nei mieste, tad gali būti, jog kaimo vietovėse reikalinga didesnė informacijos apie bibliotekose teikiamas viešos interneto prieigos paslaugas sklaida.

Esamuojų momentu bibliotekoje/ filiale užimtų VIP darbo vietų dalis

% skaičiuojami nuo telefonu apklaustų respondentų

5.7. Prijungimo prie interneto būdai bei interneto greitis

- Miestuose vis daugiau bibliotekų prie interneto jungiasi DSL jungtimi, o kaimuose vis dažniau naudojamos bevieliu internetu -

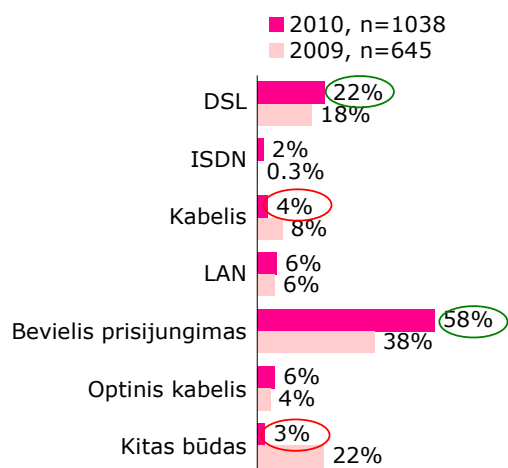
Dažniausiai (58%, 599 bibliotekos) viešą interneto prieigą turinčios bibliotekos prie interneto yra prisijungusios bevieliu internetu pagalba. Dar penktadalis (22%, 228 bibliotekos) bibliotekų prie interneto jungiasi DSL pagalba. Kitais būdais prie interneto jungiasi ne daugiau kaip po 6% bibliotekų.

Bevieliu prisijungimu prie interneto dažniausiai yra prisijungusios mažos kaimų bibliotekos (jose dirba mažiau nei 1 darbuotojas ir pernai metais užfiksuota iki 5 tūkst. apsilankymų). Miestų bibliotekose labiausiai paplitusi DSL jungtis.

Lyginant su pernai metais, miestuose išaugo DSL arba ISDN jungtimis prie interneto prisijungusių bibliotekų. Tuo tarpu kaimuose daugėja bevieliu internetu bei optiniu kabeliu besinaudojančių bibliotekų filialų. Miestuose bevieliu prisijungimu besinaudojančių bibliotekų mažėja.

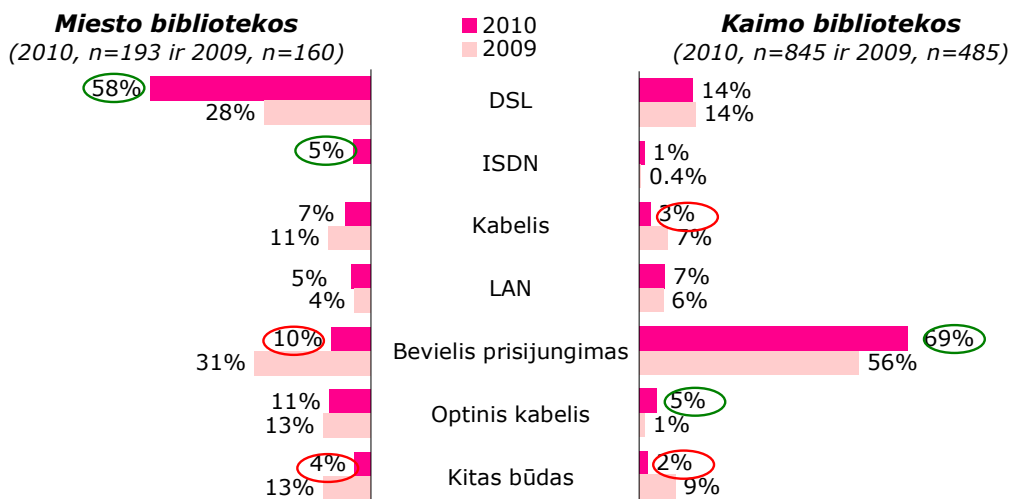
Būdas, kuriuo biblioteka/ filialas yra prijungtas prie interneto

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

Būdas, kuriuo biblioteka/ filialas yra prijungtas prie interneto

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

- Daugėja greitesnį internetą turinčių bibliotekų -

Kiek daugiau nei ketvirtadalyje (27%) bibliotekų interneto greitis yra iki 256 kilobitų per sekundę (Kbps). Pusė bibliotekų naudojami internetu, kurio greitis yra 257 Kbps, -1,5 Mbps. Dar 23% bibliotekų savo lankytojams gali pasiūlyti didesnį nei 1,5 Mbps interneto greitį.

Greičiausiu internetu dažniau naudojasi didžiausios miestų bibliotekos (turinčios daugiau nei 4 darbuotojus ir per pernai metus užfiksavusios daugiau kaip 10 tūkst. apsilankymų).

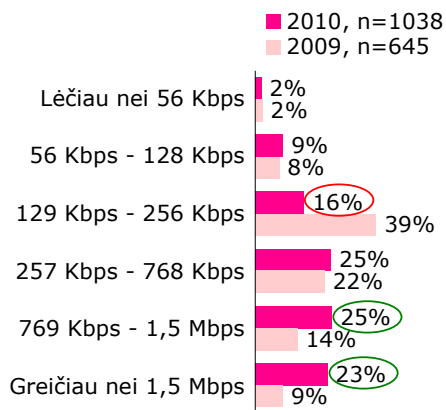
Pastaraisiais metais daugėja bibliotekų, kuriose interneto greitis yra didesnis nei 768 Kbps, o lėtesniu internetu pasižyminčių bibliotekų mažėja.

Interneto greitis paprastai neatsiejamas nuo jungimosi prie interneto būdo. Sparčiausią internetą turi bibliotekos, prie interneto prisijungusios DSL, LAN ar Optinio kabelio pagalba. Tuo tarpu bevieliu internetu besinaudojančiose bibliotekose interneto greitis mažiausias. Prisiminus, jog būtent kaimo bibliotekos prie interneto dažiau jungiamasi bevieliu interneto pagalba, tampa aišku, kodėl jose lankytojams siūlomas lėtesnis internetas.

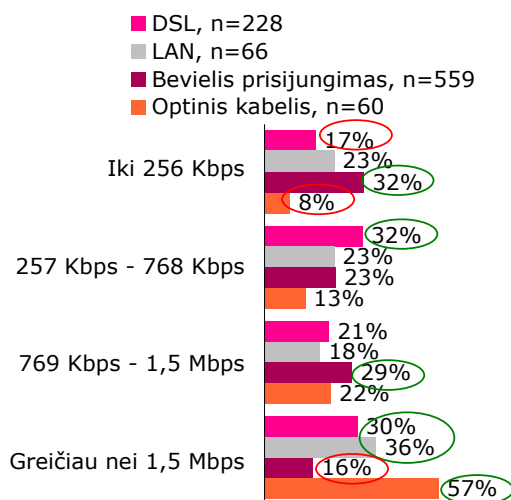
Visgi lyginant su pernai metais kaimo bibliotekose interneto greitis didėja. Kaimo bibliotekų, kuriose lankytojai gali naudotis greitesniu nei 768 Kbps internetu padaugėjo beveik 4 kartus (nuo 89 bibliotekų 2008 m. iki 375 bibliotekų 2009 m.).

Miesto bibliotekose taip pat diegiamas greitesnis internetas, nors pokytis nėra toks didelis kaip kaimo bibliotekose. Per pastaruosius metus mieste greitesnį nei 1,5 Mbps internetą turinčių bibliotekų padaugėjo kiek daugiau nei dvigubai (nuo 33 bibliotekų 2008 m. iki 85 bibliotekų 2009 m.).

Bibliotekos/ filialo interneto greitis
% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

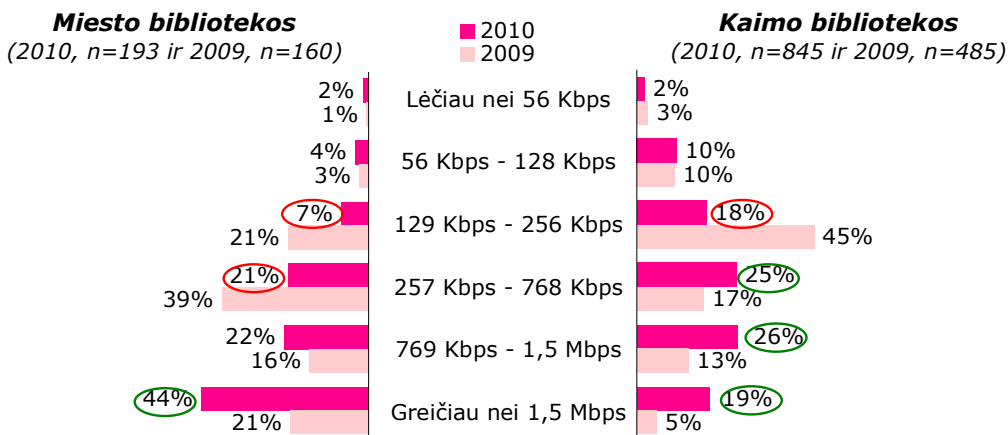

Bibliotekos/ filialo interneto greitis
% skaičiuojami nuo konkrečiu būdu prie interneto besijungiančių bibliotekų

Bibliotekos/ filialo interneto greitis

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

6. Viešos interneto prieigos vartotojų mokymai

6.1. Viešos interneto prieigos vartotojų skaičius

- Pastaraisiais metais daugėja nedideliu VIP vartotojų skaičiumi pasižyminčių kaimo bibliotekų -

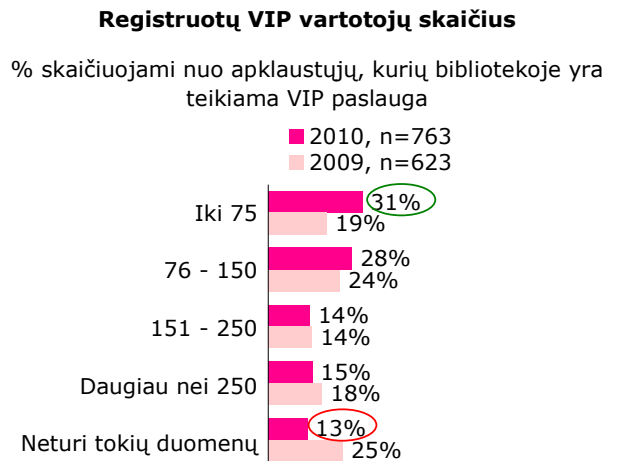
Kiek daugiau nei dešimtadalis (13%) interneto prieigą teikiančių bibliotekų neturi duomenų apie jų turimą registruotų viešos interneto prieigos vartotojų skaičių. Tuo tarpu tokią informaciją turinčiose bibliotekose iš viso yra daugiau nei **209 tūkst.** registruotų viešos interneto prieigos vartotojų. Tai beveik 18 tūkst. vartotojų daugiau nei pernai metais (191 tūkst.).

Viešos interneto prieigos vartotojų skaičius tiesiogiai susijęs su bibliotekos dydžiu. Kuo bibliotekoje dirba daugiau darbuotojų bei kuo joje per pernai metus buvo užregistruota daugiau apsilankymų, tuo tokia biblioteka turi daugiau registruotų viešos interneto prieigos vartotojų.

Per pastaruosius metus padidėjo iki 75 registruotų viešos interneto prieigos vartotojų turinčių bibliotekų, kas rodo, jog didėja nedidelių, viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų skaičius.

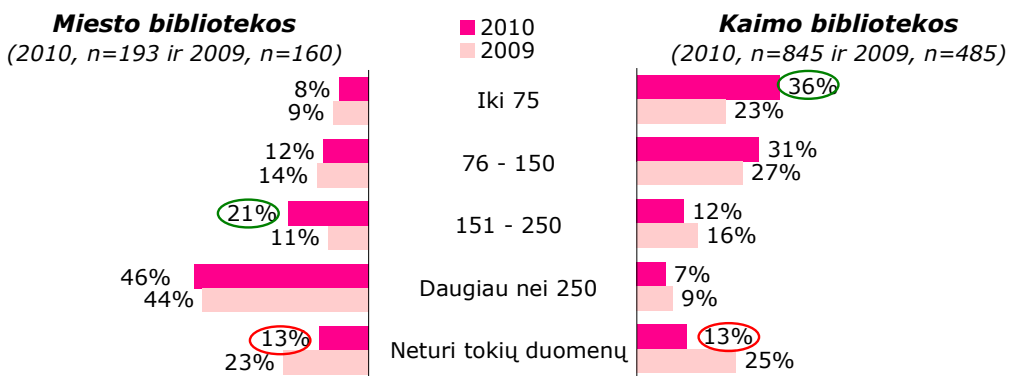
Iki 75 registruotų viešos interneto prieigos vartotojų turinčių bibliotekų daugėja tik kaime. Mieste auga 151-250 registruotus viešos interneto prieigos vartotojus turinčių bibliotekų skaičius.

Apskritai tiek kaime, tiek mieste registruotų viešos interneto prieigos vartotojų skaičius beveik nesiskiria, nepriklausomai nuo labai skirtingo viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų skaičiaus. Kaimo bibliotekose yra beveik **108 tūkst.** registruotų viešos interneto prieigos vartotojų, miestuose – beveik **102 tūkst.**

Registruotų VIP vartotojų skaičius

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

6.2. IT mokymų organizavimas VIP vartotojams bei mokymams skirtų valandų skaičius

- Viešos interneto prieigos vartotojams mokymus organizavusių bibliotekų padvigubėjo -

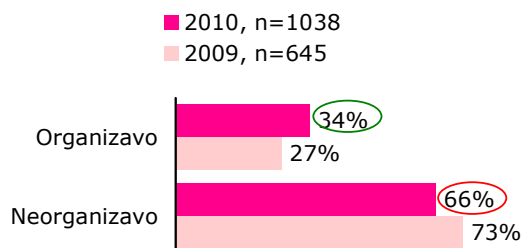
Kiek daugiau nei trečdalis (34%, 353 bibliotekos) viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų savo vartotojams yra organizavusios IT mokymus. Pernai metais tokius mokymus organizavo 173 bibliotekos, tad lyginant absoliučiuosius skaičius, mokymus organizavusių bibliotekų padvigubėjo.

Dažniausiai tokie mokymai buvo organizuojami miestuose, Kauno apskrities bibliotekose bei bibliotekose, turinčiose daugiau nei 4 darbuotojus arba per pastaruosius metus užfiksavusiose daugiau nei 10 tūkst. apsilankymų.

Viešos interneto prieigos vartotojų mokymus organizavusių bibliotekų skaičius, lyginant su pernai metais, auga. Tačiau pokytis fiksuojamas tik mieste, kaime viešos interneto prieigos vartotojų mokymus organizavusių bibliotekų dalis nekinta.

VIP vartotojų IT mokymų organizavimas (per 2009/08 m.)

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

VIP vartotojų IT mokymų organizavimas (per 2009/08 m.)

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

- Vartotojų IT mokymui 2009 metais skirta daugiau valandų nei 2008 metais -

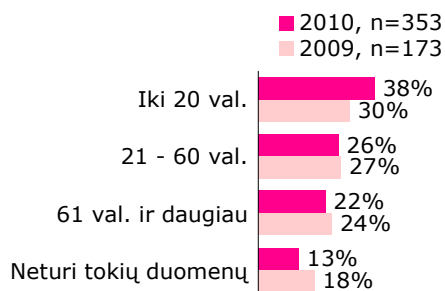
38% viešos interneto prieigos vartotojų mokymus organizavusių bibliotekų 2009 metais tam skyrė ne daugiau kaip 20 valandų. Dar penktadalis (26%) bibliotekų IT mokymams skyrė 21-60 valandų. Daugiau nei 60 valandų per 2009 metus IT mokymams skyrė tik kiek daugiau nei penktadalis bibliotekų (22%).

13% bibliotekų neturi duomenų, kiek pastaraisiais metais jose buvo skirta valandų viešos interneto prieigos vartotojų IT mokymui.

Iš viso viešos interneto prieigos mokymus organizavusios bibliotekos per 2009 metus tam skyrė šiek tiek daugiau nei **19 tūkst.** valandų. 2008 metais IT mokymams buvo skirta kiek daugiau nei 12 tūkst. valandų.

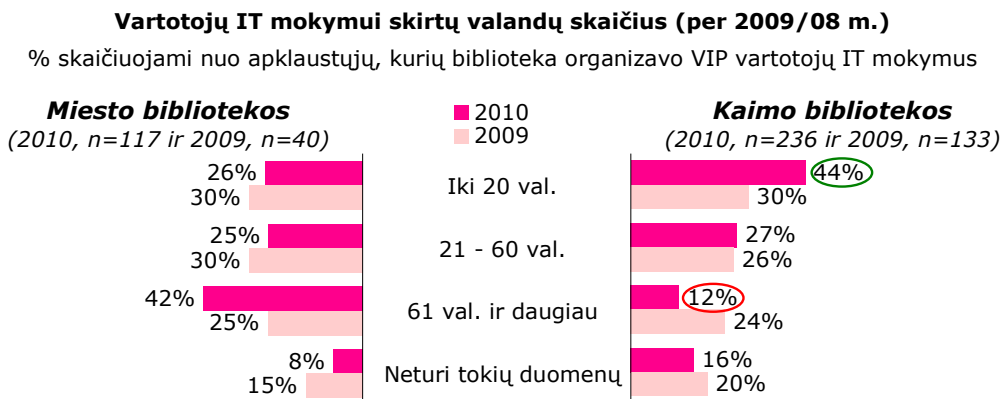
Vartotojų IT mokymui skirtų valandų skaičius (per 2009/08 m.)

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių biblioteka organizavo VIP vartotojų IT mokymus

IT mokymams skirtų valandų skaičius priklauso nuo bibliotekos dydžio. Daugiau darbuotojų turinčiose bibliotekose bei didžiausiu apsilankymų skaičiumi pasižyminčiose bibliotekose IT mokymams buvo skiriamas didesnis valandų skaičius. Todėl miesto bibliotekose paprastai daugiau bibliotekų mokymams skyrė po daugiau nei 60 valandų, o kaime didesnė dalis bibliotekų lankytojus mokė ne daugiau kaip po 20 valandų.

Miesto bibliotekose per 2009 metus IT mokymams buvo skirta kiek daugiau kaip **11 tūkst.** valandų, kaimo bibliotekose - **7,5 tūkst.** valandų.

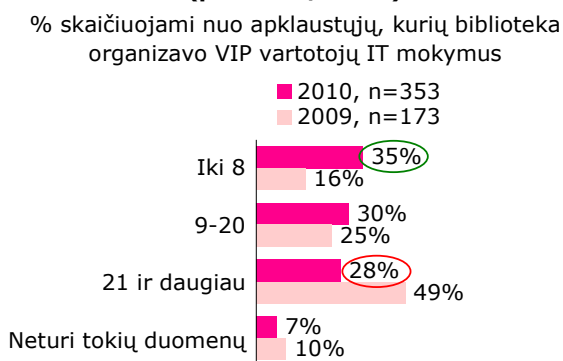
6.3. Vartotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius

- IT mokymuose dalyvavusių viešos interneto prieigos vartotojų skaičius auga -

Per 2009 metus viešą interneto prieigą teikiančiose bibliotekose naudotis IT buvo apmokyta beveik **8,5 tūkst.** lankytojų. Tai pusantro tūkstančio vartotojų daugiau nei per 2008 metus (beveik 7 tūkst.). Tačiau naudotis IT apmokytų viešos interneto prieigos vartotojų skaičius nėra galutinis, nes 7% tyrime dalyvavusių bibliotekų darbuotojų neturi duomenų apie jų bibliotekoje apmokytų viešos interneto prieigos vartotojų skaičių.

35% bibliotekų per 2009 metus apmokė po ne daugiau kaip 8 viešos interneto prieigos vartotojus. Dar 30% bibliotekų apmokė po 9-20 lankytojų, o 28% - daugiau nei 20 vartotojų.

Vartotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius (per 2009/08 m.)

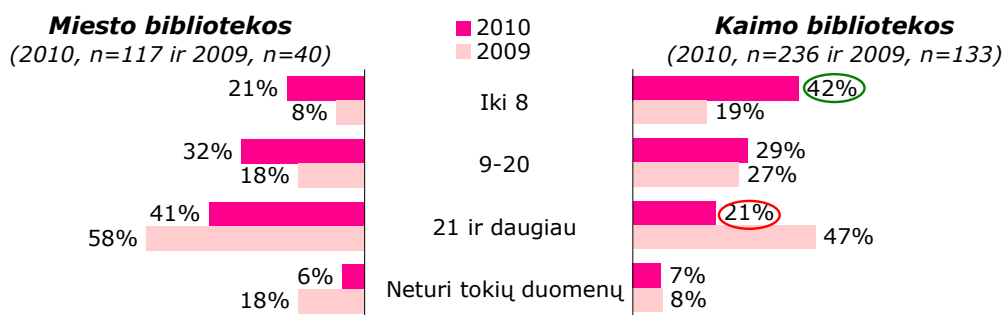

Lyginant su pernai metais padaugėjo bibliotekų, kuriose buvo apmokyta iki 8 viešos interneto prieigos vartotojų, daugiau nei 21 lankytoją apmokiusių bibliotekų sumažėjo. Paprastai apmokytų lankytojų skaičius priklauso nuo bibliotekos dydžio, kuo biblioteka didesnė (t.y. turi daugiau darbuotojų ir pernai metais užfiksavo daugiau apsilankymų), tuo daugiau joje buvo apmokyta viešos interneto prieigos vartotojų. Tad tai, jog auga mažiau lankytojų apmokiusių bibliotekų skaičius, rodo, jog viešos interneto prieigos vartotojų apmokymai intensyviau organizuoti mažesnėse bibliotekose. Dėl to mokymus vykdančių bibliotekų dalis auga sparčiau nei apmokytų viešos interneto prieigos vartotojų skaičius.

Miesto bibliotekose 2009 metais buvo apmokyta **5 tūkst.** viešos interneto prieigos vartotojų ir tai yra gerokai daugiau nei pernai metais (2008 metais – 3 tūkst.). Tuo tarpu kaimuose IT mokymuose dalyvavo **3,5 tūkst.** lankytojų ir lyginant su 2008 metais jų skaičius šiek tiek sumažėjo (pernai metais – 4 tūkst.).

Vartotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius (per 2009/08 m.)

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių biblioteka organizavo VIP vartotojų IT mokymus

7. Darbuotojų mokymai

7.1. Viešą interneto prieigą prižiūrinčių darbuotojų skaičius

- Kaimo bibliotekose padaugėjo už viešą interneto prieigą atsakingų darbuotojų -

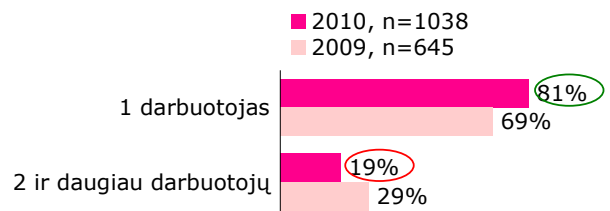
Iš viso „Bibliotekos pažangai“ projekte dalyvaujančiose bibliotekose yra **1430** viešą interneto prieigą aptarnaujančių darbuotojų. Lyginant su pernai metais jų skaičius padidėjo (pernai metais - 1042 darbuotojų).

81% bibliotekų turi po vieną viešą interneto prieigą aptarnaujančią darbuotoją. Daugiau nei vienas viešą interneto prieigą aptarnaujantis darbuotojas dažniau yra daugiau darbuotojų turinčiose bibliotekose bei bibliotekose, kuriose pastaraisiais metais buvo užfiksuotas didesnis apsilankymų skaičius. Be to, didžioji bibliotekų, kuriose viešą interneto prieigą prižiūri vienas darbuotojas, dalis yra kaimuose. Miesto bibliotekose už viešą interneto prieigą paprastai atsakingi 2 ir daugiau darbuotojų.

Miesto bibliotekose iš viso dirba **513** viešą interneto prieigą aptarnaujančių darbuotojų (pernai metais – 493). Kaimuose tokių darbuotojų yra **917** ir lyginant su pernai metais jų padaugėjo beveik trečdaliu (549 pernai metais).

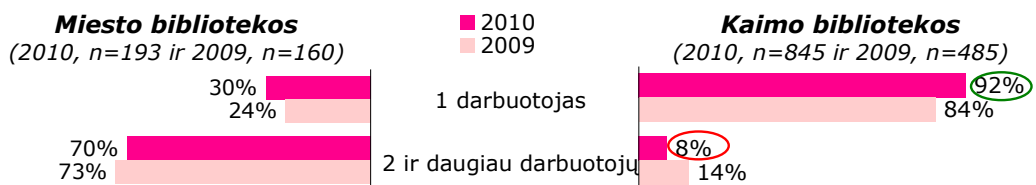
Darbuotojų, kurie prižiūri VIP, skaičius

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

Darbuotojų, kurie prižiūri VIP, skaičius

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

7.2. Darbuotojų dalyvavimas IT mokymuose bei mokymams skirtų valandų skaičius

- Padaugėja bibliotekų, kurių darbuotojai dalyvavo IT mokymuose -

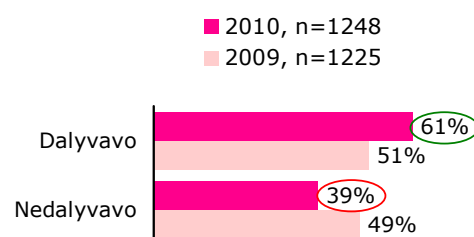
IT mokymuose yra dalyvavę 61% (763 bibliotekos) visų apklausoje dalyvavusių bibliotekų darbuotojų.

Mokymuose dažniau dalyvavo tų bibliotekų darbuotojai, kuriose yra daugiau personalo pastaraisiais metais apsilankė daugiau lankytojų.

Lyginant su pernai metais daugėja bibliotekų, kurių darbuotojai dalyvavo IT mokymuose.

Darbuotojų dalyvavimas IT mokymuose (per 2009/08 m.)

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

Miesto bibliotekų darbuotojai IT mokymuose dalyvavo dažniau nei kaimo filialų darbuotojai. Be to, miestuose pastaraisiais metais ženkliau nei kaime paaugo darbuotojams IT mokymų galimybes suteikusių bibliotekų skaičius. Kaime tokių bibliotekų padaugėjo, bet ne taip ženkliai.

Darbuotojų dalyvavimas IT mokymuose (per 2009/08 m.)

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

- 2009 metais darbuotojų mokymams buvo skirta 2 kartus daugiau valandų nei 2008 metais -

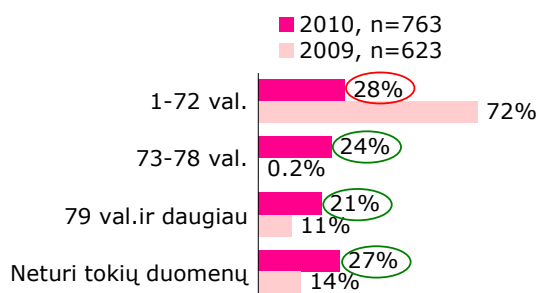
Per 2009 metus bibliotekos, kurių darbuotojai dalyvavo IT mokymuose, skyrė kiek daugiau nei **50 tūkst.** valandų. Žinoma IT mokymams skirtų valandų skaičius gali būti dar didesnis, nes net 27% bibliotekų neturi duomenų, kiek 2009 metais jose buvo skirta valandų minėtiems mokymams.

Per 2008 metus tokiems mokymams buvo skirta dvigubai mažiau valandų (23 tūkst.).

28% bibliotekų darbuotojų IT mokymams skyrė iki 72 valandų. Ketvirtadalyje bibliotekų (24%) mokymams buvo skirta 73-78 valandos. Dar penktadalis (21%) bibliotekų analizuojamiems mokymams 2009 metais skyrė daugiau nei 78 valandas.

Darbuotojų IT mokymui skirtų valandų skaičius (per 2009/08 m.)

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekos darbuotojai dalyvavo IT mokymuose

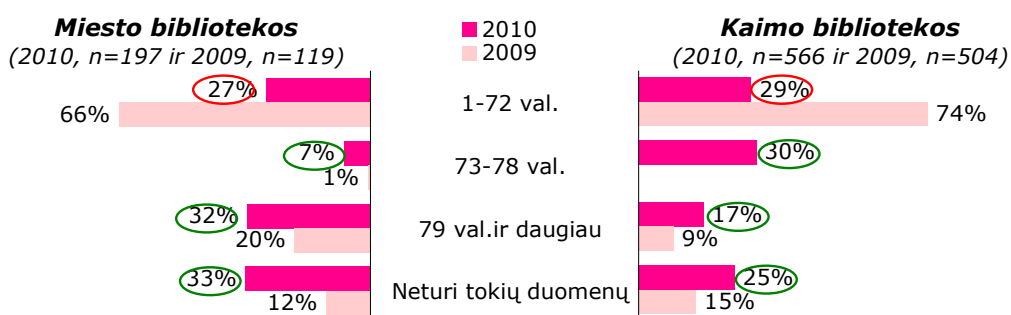

Lyginant su ankstesniais metais santykinai daugėja bibliotekų, kuriose darbuotojų mokymams yra skiriama daugiau valandų. Šis pokytis stebimas tiek miesto, tiek kaimo bibliotekose.

Iš viso per 2009 metus miesto bibliotekose darbuotojų IT įgūdžių gerinimo mokymams buvo skirta beveik **22 tūkst.**, o kaimuose – daugiau nei **28 tūkst.** valandų.

Darbuotojų IT mokymui skirtų valandų skaičius (per 2009/08 m.)

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekos darbuotojai dalyvavo IT mokymuose

7.3. Darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius

- Darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius bibliotekose auga -

Per 2009 metus **1475** bibliotekų darbuotojai buvo apmokyti naudotis IT. Skaičius yra ne galutinis, nes 5% bibliotekų neturi duomenų, kiek pas juos buvo apmokyta darbuotojų.

Lyginant su pernai metais IT naudotis apmokytų darbuotojų skaičius išaugo 414 darbuotojų.

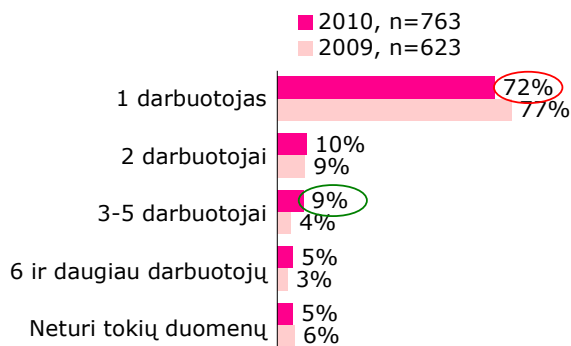
Daugiausiai bibliotekose naudotis IT yra apmokyta po vieną darbuotoją (72%), tačiau pastaraisiais metais naudotis IT apmokytų darbuotojų skaičius bibliotekose auga.

Miesto bibliotekose bei daugiau darbuotojų turinčios arba pastaraisiais metais didesni gyventojų apsilankymų skaičių užfiksavusiose bibliotekose daugiau darbuotojų buvo apmokyta naudotis IT.

Kaimo bibliotekose dažniausiai buvo apmokyta po vieną darbuotoją. Iš viso per 2009 metus kaimo bibliotekose buvo apmokyta **586**, o mieste – **889** darbuotojai.

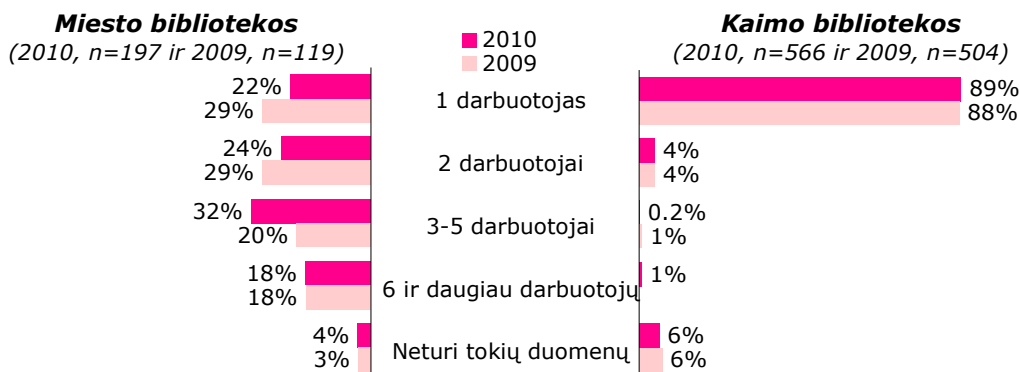
Darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius (per 2009/08 m.)

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekos darbuotojai dalyvavo IT mokymuose

Darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius (per 2009/08 m.)

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekos darbuotojai dalyvavo IT mokymuose

8. Išvados ir apibendrinimai

Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas bei apsilankymų jose skaičius

Pastaraisiais metais bibliotekų darbo laikas trumpėja ir ženkliausiai darbo valandų skaičius mažinamas darbo dienomis nuo antradienio iki penktadienio. Labiausiai valandos trumpinamos kaimo bibliotekose, nors šių bibliotekų bendras darbo valandų skaičius per savaitę ir taip yra trumpesnis nei miesto bibliotekų.

Trumpinamos bibliotekų darbo valandos turėjo neigiamos įtakos lankytojų srautams – pastaraisiais metais šiek tiek sumažėjo bendras apsilankymų bibliotekose skaičius.

Vieša interneto prieiga bibliotekose

Viešos interneto prieigos diegimas šalies bibliotekose pastaraisiais metais buvo labai intensyvus. Per 2009 metus daugėjo ne vien viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų, bet ir buvo didinamas viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius pačiose bibliotekose. Iš viso per 2009 metus bendras viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius išaugo beveik dvigubai. Atitinkamai auga bevielio interneto prieigą teikiančių bibliotekų dalis bei daugėja bibliotekų, turinčių neįgaliesiems pritaikytų kompiuterizuotų darbo vietų.

Kaimo bei miesto bibliotekose viešos interneto prieigos darbo vietų skaičius buvo didinamas skirtingai - kaimuose vieša interneto prieiga skverbėsi į naujas bibliotekas, o miestuose labiau buvo didinamas kompiuterizuotų darbo vietų skaičius.

Apklausoje metu pusėje bibliotekų nebuvo užimta nei pusės viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų. Dažniausiai kompiuterizuotos darbo vietos buvo laisvos kaimo bibliotekose, tad rekomenduotina didesnė informacijos apie bibliotekose teikiamas viešos interneto prieigos paslaugas sklaida.

Prie interneto bibliotekos jungiasi skirtingai. Kaimo bibliotekos dažniausiai naudojami bevieliu prisijungimu, o miestuose prie interneto paprastai jungiamasi DSL jungtimi ir pastaraisiais metais šie prisijungimo būdai populiarėja.

Pastaraisiais metais auga bibliotekose teikiamo interneto greitis.

Viešos interneto prieigos vartotojų mokymai

Registruotų viešos interneto prieigos vartotojų skaičius bibliotekose auga. Lyginant su ankstesniais metais itin daugėja nedidelį VIP vartotojų skaičių turinčių kaimo bibliotekų, kas rodo, jog vieša interneto prieiga vis labiau skverbiasi ir į atokesnes kaimų vietas, mažesnes bibliotekas.

Vis dažniau bibliotekose organizuojami naudojimosi IT mokymai viešos interneto prieigos vartotojams, auga bendras šiems mokymams skiriamų valandų skaičius ir atitinkamai daugėja apmokytų naudotis IT viešos interneto prieigos vartotojų.

Darbuotojų mokymai

Viešą interneto prieigą aptarnaujančių darbuotojų per 2009 metus padaugėjo beveik trečdaliu. Didžioji jų dalis koncentruojasi kaimo bibliotekose.

Darbuotojams naudojimosi IT mokymai organizuojami dažniau, nei lankytojams. Per 2009 metus tokiems mokymams skirtų valandų skaičius išaugo daugiau nei dvigubai. Apmokytų darbuotojų skaičius taip pat padidėjo, tačiau lyginant su valandų skaičiumi, pokytis ne toks žymus.